

Maria Salenius

Sivistysvaliokunta

Viite: Lausuntopyyntö VNS 3/2020 vp
Kuuleminen 9.2.2021

Lausunto Valtioneuvoston selonteosta kestävän kehityksen globaalista toimintaohjelmasta Agenda2030:sta Kohti hiilineutraalia hyvinvointiyhteiskuntaa (VNS 3/2020 vp)

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta kommentoida Valtioneuvoston selontekoa kuntien ja kaupunkien näkökulmasta. Tässä lausunnossamme otamme kantaa yleisellä tasolla kuntien roolin ja merkityksen näkökulmasta sekä yksityiskohdaisemmin kuntien tehtävien ja toimintaedellytysten näkökulmasta sivistykseen liittyvien keskeisten SDG-tavoitteiden osalta. Viittaamme samalla hallintovaliokunnalle 5.2.2021 annettuun kaikki SDG-tavoitteet kattavaan [Kuntaliiton lausuntoon](#) (VNS 3/2020 vp).

Yleiset kommentit

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että selonteossa on kattavasti kuvailtu kansallisella tasolla Agenda2030 SDG-tavoitteiden nykytilaa, haasteita ja lakihankkeita. Kunnilla on merkittävä rooli kestävän kehityksen toteuttamisessa. Kunnat toteuttavat jo tällä hetkellä 2/3 Agenda2030 SDG-tavoitteiden toimeenpanosta. Kunnat toteuttavat SDG-tavoitteita lakisääteisissä tehtävissä, vapaaehtoisissa tehtävissä, kehittämistoimenpiteiden, innovaatioiden, hankintojen, kehittämisprojektien ja -ohjelmien kautta. Kuntien toiminta kytkeytyy lähes kaikkiin SDG-tavoitteisiin.

Kunnat toteuttavat tavoitteita esimerkiksi koulutuksen, hoivan, kestävän alueidenkäytön ja liikkumisen sekä yhdyskuntien rakentamisen ja palvelujen, kuten vesi- ja jätehuollon järjestämisessä. Kuntien toiminta kytkeytyy niin ruokaan ja ravitsemukseen, energiaan, luonnonjärjestelmiin, kaupunkieihin ja kaupungistumiseen kuin hyvinvointiin ja osallisuuteen. Tarvitaan yhteisiä paikallistasolla asti yltäviä panostuksia eriarvoisuuden kaventamiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn, ylisukupolvisen huono-osaisuuden kierteen katkaisuun sekä ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin.

Kunnat ovat keskeisessä asemassa kestävän kehityksen tavoitteiden edistämässä kuntalaisille. Kouluissa, oppilaitoksissa, kirjastoissa, nuorisotiloissa jne. voidaan opastaa niin lapsia, nuoria kuin aikuisväestöäkin. Kuntien tarjoamat laajat osallistumiskeinot tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuksia osallistua kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanoon suunnitteluun ja päätöksentekoon. Esimerkkeinä mainittakoon kestävän kehityksen tavoitteisiin kohdistuvat kansalaisraadit, osallistuva budjetointi ja osallistavat hankintaprosessit.

Kuntien rooli kestävyysmurroksen toteuttamisessa on kiistatta keskeinen monilla eri osa-alueilla. Tarvitaan kuitenkin laaja-alaista yhteistä ponnistelua, jossa kunnilla on riittävästi resursseja ja mahdollisuuksia murroksen toteuttajana toimimiseksi. Kuntakenttä on myös erittäin moninainen: haluamme korostaa suurten kaupunkien tärkeää tienviitoittajaroolia ja kuntien erilaistuvia tarpeita ja mahdollisuuksia myös sivistyspalvelujen osalta.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että jatkossa kuntien ja kaupunkien merkittävä rooli tunnistetaan Agenda2030 tavoitteiden toimenpanaan liittyvissä ministeriöiden asiakirjoissa, suunnitelmissa ja lakihankkeissa. On kiinnitettävä huomiota, miten turvataan toimintaedellytykset ja tuetaan kuntia tavoitteiden toteuttamisessa. Kuntavaalit 2021 ja seuraava valtuustokausi ovat kriittisiä Suomen Agenda 2030 -tavoitteiden saavuttamisen kannalta.

Tavoitekohtaiset kommentit

Tavoite 1: Poistaa köyhyys sen kaikissa muodoissa kaikkialta

Hallituksen tavoite ottaa huomioon entistä paremmin huono-osaisuuden riskitekijät ja huono-osaisuuden ylisukupolvisuus on myös Kuntaliiton näkökulmasta keskeinen. Kunnille on turvattava mahdollisuudet torjua huono-osaisuuden riskitekijöitä ja jakaa hyviä toimintamalleja siihen liittyen.

Panostukset perheiden ennaltaehkäisevien palveluihin turvaavat myös tätä tavoitetta. On varmistettava, että kunta-vaaleissa valittavilla luottamushenkilöillä on riittävä osaaminen myös tämän vaativan tavoitteen osalta.

Tavoite 2: Poistaa nälkä, saavuttaa ruokaturva, parantaa ravitsemusta ja edistää kestäväää maataloutta

Vaikka tavoite periaatteessa toteutuu melko hyvin, on erityisesti koronakriisi nostanut pintaan keskustelut heikommassa asemassa olevien lasten ravitsemuksen osalta. Kunnan rooli turvallisen ja ravinteikkaan ruoan tarjoajana on keskeinen erityisesti niiden lasten ja nuorten kohdalla, jotka eivät saa kotona lämmintä ruokaa.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että terveellistä, yhteisöllistä ja kestäväää koulu- ja varhaiskasvatusruokailua kehitetään ja samalla varmistetaan, että kunnilla on riittävät resurssit sen toteuttamiseen.

Tavoite 3: Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi

Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen kaikissa ikäluokissa on tavoitteena tärkeä. Hyvinvoinnin edistäminen tulee nähdä laaja-alaisena mukaan lukien muun muassa koulutus, kulttuuri, virkistysympäristöt ja asuminen.

Kunnan rooli kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjinä tulee tunnistaa ja mahdollistaa kunnille pitkäjänteinen työ. Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin käyttöönottoa kunnissa tulee tukea myös merkittävässä sivistyspalveluja koskevissa päätöksissä. Hyvinvoinnin turvaaminen on jatkossakin kunnan keskeinen tehtävä ja hyvinvoinnin edistämisen johtaminen osa-alue, joka jatkossakin on kunnille strategisesti tärkeä.

Kuntaliitto pitää hyvänä hallituksen lupausta vahvistaa kulttuurihyvinvointia kunnan eri hallinnonalojen yhteistyönä sekä kunnan ja tulevan hyvinvointialueen välillä sekä turvata kulttuuripalvelujen toimintaedellytykset.

Hyvinvoinnin edistämiseksi tarvittava tieto on oltava avoimesti kuntien saatavilla, jotta tiedolla johtamisen edellytykset turvataan ja laaja-alainen hyvinvointityö pystyy vastaamaan laajoihin haasteisiin myös poikkeusoloissa.

Tavoite 4: Taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet

Selonteossa todetaan, että hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi hallitus antaa koulutuspoliittisen selonteon eduskunnalle vuoden 2021 alkupuolella. Kuntaliitto toteaa, että kyseessä on kaksi erillistä selontekoa, joiden tulisi tiettyjen tavoitteiden osalta kuitenkin nivoutua yhteen.

Kuntaliitto toteaa, että tämän kohdan mukaisia tavoitetta ei voida saavuttaa ilman kuntien panosta. Sivistyspalveluilla toteutetaan sivistyksellisiä perusoikeuksia sekä lisään yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia. Jotta koulutuspolitiikalla voidaan vastata toimintaympäristön haasteisiin kestävästi ja pitkäjänteisesti, Kuntaliitto haluaa painottaa erityisesti seuraavia asioita:

1. Koulutuksen jatkumo varhaiskasvatuksesta korkea-asteelle tulee varmistaa. Elinikäinen oppiminen vapaassa sivistystyössä tarjoaa osaamismahdollisuuksia iästä riippumatta. Se tarkoittaa panostamista nivelvaiheisiin, erityisesti siirryttäessä perusopetuksesta toiselle asteelle.
2. Kuntien väestöpohja ja taloudelliset lähtökohdat ovat erilaisia. Koulutusta koskevan lainsäädännön ja rahoituksen tulee mahdollistaa joustavia ja monimuotoisia järjestämisen tapoja.
3. Osaaminen tulee tunnistaa ja tunnustaa myös muilla tavoin kuin oppilaitoksessa perinteisesti suoritettuina opintoina.
4. Etätyöskentely on tullut osaksi työelämää ja opiskelua. Etäopetuksen mahdollisuudet tulee selvittää myös perusopetuksessa.
5. Yhteiskunnan koulutuksen järjestämiselle asettamat velvoitteet ja niiden rahoitus on palautettava vastaamaan toisiaan.
6. Toimivia yhteistyörakenteita ja palveluintegraatiota tulee kehittää palvelujen yhdyspinoilla yhdessä sivistys-, sote-, työllisyys- ja kotoutumispalvelujen kesken.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan väestön ja alueiden erilaistuessa tarvitaan lisääntyvää kuntien ja koulutusmuotojen välistä yhteistyötä koulutuksen järjestämisessä. Toisaalta tarvitaan myös kokeiluja ja raja-aidat ylittävää yhteistyötä esimerkiksi digitaalisten palvelujen kehittämiseksi sekä etäopetuksen hyödyntämiseksi. Koulutuksen yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden toteutumiseksi on edistettävä palvelujen järjestämisessä monimuotoisia ratkaisuja ja joustavuutta mahdollistavalla lainsäädännöllä. Myös rahoituksen tulee mahdollistaa eri koulutusmuotojen ja koulutusasteiden, kuntien ja koulutuksen järjestäjien ja muiden toimijoiden välinen yhteistyö.

Kuntaliitto korostaa, että erityistä huomiota tulisi kiinnittää yhdenvertaisuuteen digitalisaation osalta. Demokratian näkökulmasta digisyrjäytymisen ennaltaehkäisy on merkittävä keino vähentää eriarvoisuutta. Kuntaliitto pitää kannattavana, että eri koulutusasteilla otetaan huomioon kestävä kehitys ja digitalisaation merkitys. Digitaaliset taidot ovat yhä tärkeämpi osa yleis- ja ammattisivistystä ja kaikilta vaadittavia taitoja. Digiosaamista on vahvistettava ja digisyrjäytymistä ehkäistävä koko koulutuspolun aikana.

Kuntaliitto painottaa, että koulutusjärjestelmän tulee pystyä vastaamaan yksilön ja työelämän tarpeisiin tarjoamalla mahdollisuuksia kouluttautua joustavasti elämän eri vaiheissa. Jatkuvan oppimisen mahdollistamiseen liittyy

koulutuksen osaamisperusteisuus ja osaamisen tunnistaminen eri tavoin. Työllisyys ja osaaminen ovat vahvasti toisiinsa kytköksissä. Joustavien oppimispolkujen rakentamiseksi kuntien, ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja muiden koulutuksen järjestäjien yhteistyötä varmistamaan oppilaan ja opiskelijan eheä opintopolku läpi koulutusjärjestelmän on edistettävä.

Kuntaliitto korostaa ammatillisen osaamisen kehittämisen merkitystä Agenda 2030 tavoitteiden saavuttamisessa. Sosiaalisessa eheytymisessä, maahanmuuttajien osaamisen kehittämisessä ja työllisyysasteen parantamisessa ammatillisen osaamisen kehittäminen on ratkaisevassa roolissa. Vihreä siirtymä edellyttää uudenlaista ammatillista osaamista useilla eri aloilla. Ammatillisen koulutuksen järjestäjät ovat pääsääntöisesti suuria kuntayhtymiä tai kuntaomisteisia osakeyhtiöitä. Näin ollen ne ovat merkittäviä julkisia toimijoita kestävän kehityksen Agenda2030 toimintaohjelmassa.

Selonteossa todetaan, että lisätään yritysten kanssa yhteishankintana järjestettävää työvoimakoulutusta. Lisäksi lisätään oppisopimusopiskelun käyttöä ensimmäisen työpaikan saamiseksi sekä uudelleen kouluttautumisen ja aikuiskoulutuksen väylänä. Uudistetaan ja yksinkertaistetaan oppisopimuskoulutuksen ajalta maksettavat korvaukset työnantajan hallinnollisen taakan keventämiseksi. Vahvistetaan työpaikalla tapahtuvaa oppimista ja työpaikkaohjaajien roolia.

On huomattava, että oppisopimuskoulutuksessa opiskelevien opiskelijoiden oppimisvalmiudet ovat hyvin erilaisia. Myös heidän aiempi osaamisensa vaihtelee mm. koulutustaustasta ja työelämässä hankitusta osaamisesta johtuen. Tärkeää on muistaa, että oppisopimusopiskelijoista suurin osa on yli 18-vuotiaita. Myös oppisopimustyöpaikat ovat luonteeltaan hyvin erilaisia. Kuntaliitto pitää tärkeänä, oppisopimuskoulutuksen työnantajille aiheuttama hallinnollinen taakka arvioidaan ja sen perusteella hallinnollista taakkaa vähennetään.

Voimassa oleva koulutuskorvauksia koskeva sääntely mahdollistaa joustavan paikallisen sopimisen työnantajan ja koulutuksen järjestäjän välillä. Kuntaliitto korostaa, että koulutuskorvausten osalta joustavaa ja paikalliset olosuhteet ja opiskelijan yksilölliset ohjauksen tarpeet huomioivaa järjestelmää ei tule säännöksiin jäykistää.

Selonteossa todetaan hallituksen vahvistavan ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoa sekä työpaikoilla tapahtuvaa oppimista ja oppisopimuskoulutuksen kehittämistä. Ammatillisen koulutuksen rahoitustasoa nostetaan turvaamaan koulutuksen laatu. Kuntaliitto pitää tärkeänä ammatillisen koulutuksen rahoitustason pysyvää korottamista. Korotus tulee tehdä perusrahoituksen tason korotuksen ja kohdentaa koulutuksen järjestäjille ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteiden avulla. Kuntaliitto korostaa ammatillisen koulutuksen rahoituksen yleiskatteellisuutta. Se mahdollistaa parhaalla tavalla koulutuksen laadun turvaamisen paikalliset olosuhteet huomioiden. Kuntaliitto huomauttaa, että valtion leikkaukset myös muiden koulutusmuotojen rahoitukseen uhkaavat tasa-arvoista ja laadukasta koulutusta. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että valtio luopuu sadan miljoonan euron leikkauksesta lukiokoulutuksen rahoitukseen.

Selonteossa todetaan, että Koulutuspoliittisessa selonteossa kokonaistarkastelu koulutuksen osalta ulottuu varhaiskasvatuksesta aina korkeakoulutukseen asti. On tärkeää, että koulutusjärjestelmä kokonaisuudessaan, myös vapaan sivistystyön koulutus, huomioidaan tavoitteissa ja toimenpiteissä. Elinikäisen oppimisen merkitys ja rooli tutkintokoulutuksen ja jatkuvan oppimisen rinnalla on otettava vahvemmin huomioon osaamisen kehittämisessä. Koulutusmahdollisuudet, osaamistason nosto ja koulutuksen moninaiset hyvinvointivaikutukset ovat merkityksellisiä niin yksilöille

kuin yhteiskunnalle. Vapaan sivistystyön omaehtoisen koulutuksen merkitys ja laaja-alainen sivistystehtävä koulutusjärjestelmässämme liittyy myös SDG:n alatavoitteisiin.

Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Koulutukseen osallistuminen vahvistaa aktiivista kansalaisuutta, osallisuutta. Vapaan sivistystyön koulutus pyrkii edistämään tasa-arvoa ja torjumaan eriarvoistumista ja yhteiskunnan polarisoitumista. Vapaan sivistystyön koulutuksessa vahvistetaan myös perustaitojen osaamista, kuten luku- ja kirjoitustaito sekä digitaaliset taidot. Lisäksi edistetään maahanmuuttajien kotoutumista ja osaamista. Muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin sekä ikääntyneen väestön yhteisöllisyyden ja aktiivisuuden tukemiseen ja esimerkiksi yhteiskuntataitojen, kuten digiosaaminen, osaamistarpeisiin vastataan myös. Mm. yksinäisyyden kokemista voidaan koulutuksen avulla vähentää.

Selonteossa mainitaan hallituksen valmisteleva valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma vuosille 2020–2023. Kestävän kehityksen näkökulmasta on keskeistä huomata, että ohjelmassakin esiin nostetut mielenterveys- ja päihdehäiriöt aiheuttavat pääosan nuorten terveyshaitoista, ja ne ovat koululaisten ja nuorten aikuisten tavallisimpia terveysongelmia. Ne ovat merkittävä syrjäytymisen ja pitkäaikaisen työkyvyttömyyden riskitekijä. Mielenterveyspalvelut näyttäytyvät myös peruspalveluiden arvioinnin mukaan nuorille riittämättöminä. Pitkien jonojen ja hoitoon pääsyn hitauden ohella ongelmallisena nähdään mielenterveyspalvelujen sirpaleisuus, niiden heikko tunnettuus nuorten keskuudessa sekä se, että palvelut eivät ole saatavilla oikea-aikaisesti. Lisäksi nuorten päihde- ja riippuvuusongelmat ovat paitsi lisääntyneet, myös muuttaneet muotoaan. Päihdekäyttäytymiseen liittyvät entistä useammin huumausaineet. Muina riippuvuusongelmina ilmenevät entistä useammin erilaiset peliriippuvuudet. Näiltä osin tavoitteella on kiinteä yhteys tavoitteeseen 3: Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi.

Kuntaliitto näkee ratkaisuna mm.:

- Matalan kynnyksen tuen tarjoamisen nuorille ja heidän perheilleen. Varmistetaan myös koulutuksessa olevien lasten ja nuorten kouluterveydenhuollon ja oppilas- ja opiskelijahuollon sekä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon saumaton yhteistyö.
- Kehitetään kouluterveydenhuollon somaattisten sairauksien ennaltaehkäisyyn ja hoitoon keskittyvää työotetta havainnoimaan ja puuttumaan varhaisemmin myös mielenterveyden häiriöihin.
- Nykyinen työskentely on riskiorientoitunutta ja painottuu ongelmien kartoitukseen kohtaamisen, hoidon ja tuen sijaan. Lähetteettömiä mielenterveyspalveluita tulee lisätä ja moniportaisia arviointijärjestelmiä purkaa.
- Palveluiden pitää olla jalkautuvia ja suuntautua ja olla saatavilla siellä missä nuoret arjessaan liikkuvat: sosiaalisessa mediassa, muissa digitaalisissa ympäristöissä, nuorisotaloilla sekä ostoskeskuksissa.
- Peliriippuvuuksien hoidon kehittämisen resurssit on turvattava ja kuntia on tuettava näihin liittyvien hoito- ja kuntoutusmenetelmien käyttöön otossa.

Tavoite 5: Saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia

Kuntaliitto toteaa, että kestävän kehityksen näkökulmasta on tärkeä tunnistaa kuntien rooli naisiin kohdistuvan väkivallan torjumisessa ja turvata resurssit tämän työn vaikuttavaan tekemiseen. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että kuntien jo

monin paikoin käyttöön ottama sukupuolivaikutusten arviointi sisältyisi jatkossa myös kaikkien ministeriöiden ja niiden alaisen hallinnon toimintoihin.

Tilastojen kautta tarkasteltuna tasa-arvo ei vielä täysin toteudu kuntien toimielimissä, vaikka kehitys on ollut myönteistä. Naisten osuus toimielinten puheenjohtajista on edelleen määrältään miehiä pienempi. Käynnissä olevalla valtuustokaudella kunnanvaltuuston puheenjohtajista 39 prosenttia ja kunnan hallitusten puheenjohtajista 31 prosenttia on naisia. Tältäkin osin on kuitenkin huomioitava kuntien väliset erot. On myös huomattava, että kunnissa on lautekuntien lisäksi runsaasti erilaisia esimerkiksi sivistyspalveluihin liittyviä työryhmiä, joiden kokoonpanossa on hyvä huomioida tasa-arvonäkökulma. On hyvä kiinnittää huomiota myös naisten ja miesten kiintiösäännöksen toteutumiseen käynnissä olevien uudistusten yhteydessä.

Tärkeä työväline tasa-arvon edistämiseksi paikallistasolla on *Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja*, jonka levittämiseen Kuntaliitto on sitoutunut. Kuntia tulee kannustaa tasa-arvon peruskirjaan sitoutumiseen ja mahdollistaa peruskirjan sisällön toteutuminen kuntatasolla turvaamalla riittävät resurssit tasa-arvotyöhön.

Tavoite 10: Vähentää eriarvoisuutta maiden sisällä ja niiden välillä

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että Suomen hyvinvointimalli turvaa jatkossakin sosiaalisesti kestäväen yhteiskunnan kehittämisen. Kuntien rooli hyvinvointivaltion keskeisinä toimijoina on jatkossakin merkittävä.

Lainsäädännön lisäksi on turvattava kuntien mahdollisuudet toteuttaa yhdenvertaisuutta muun muassa yhdenvertaisuussuunnittelun avulla. Keskeistä on, että kunnilla on jatkossa avoimesti käytettävissä tietoa yhdenvertaisuussuunnittelun pohjaksi. Kuntien osaamisen vahvistumista syrjintään liittyvissä kysymyksissä on tuettava.

Kuntaliitto pitää tärkeänä hallituksen strategista tavoitetta edistää hyvinvointia ja vähentää eriarvoisuutta. Ennaltaehkäisevien palveluiden rooli on yhä tärkeämmässä asemassa ja niiden toteuttamiseen tarvitaan kansallista yhteistyötä sosiaali- ja terveyspalveluiden muutostilanteessa. Kaikkien mukaan ottaminen osaksi yhteiskuntaa on välttämätöntä niin sosiaalisesti kuin taloudellisesti. Suomalainen malli opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämisen osalta turvaa vahvasti osaltaan tätä kehitystä.

Tavoite 16: Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla

Kunnilla on erityisen merkittävä rooli, kun edesautetaan asukkaiden luottamusta julkiseen hallintoon, yhteiskuntarauhaa ja demokraattista yhteiskuntaa. Kunnat käytännössä edistävät kaikkien asukasryhmien ja heikompiosaisten osallisuutta yhteisten asioiden hoitamiseen. Kestävyyssmurros toteutetaan kunnissa yhdessä asukkaiden kanssa. Kunta aktivoi ja kannustaa kuntalaisia osallistumaan ilmaston muutoksen hillintään. Koulujen rooli ilmastokasvatuksessa on keskeinen. Onnistuakseen muutos vaatii sitoutumista ja mahdollisuutta olla itse määrittelemässä sen suuntaa. Kyse on siis siitä, että ihmiset pääsevät suunnittelemaan ja päättämään itseään lähellä olevista asioista, joilla muutos tehdään.

Tulevaisuuden kestävä kunta ottaa kaikessa toiminnassaan sekä suunnittelussa, budjetoinnissa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa samanaikaisesti huomioon ihmisen, ympäristön ja talouden. Agenda2030 haastaa uudella tavalla kuntien toimintatapoja ja päätöksentekoa. Kestävä kehitys edellyttää myös entistä tarkempaa politiikkayhdenmukaisuutta. Olennaista ei ole enää vain yhden päätöksen vaikutukset, vaan useiden eri päätösten yhteisvaikutukset samanaikaisesti ihmisille, ympäristölle ja taloudelle. Myös kuntien toimialojen poikkihallinnollisuutta on edistettävä, sillä Agenda2030 tavoitteita edistetään useilla kunnan eri toiminnoilla.

Selonteossa todetaan, että Agenda2030n tavoitteiden toimeenpano on kesken eikä tavoita olla vielä globaalisti saavutettu. Vaikka edistystä on monessa suhteessa tapahtunut, on toimia huomattavasti nopeutettava ja laajennettava, jotta tavoitteet saavutetaan vuoteen 2030 mennessä. Koronaviruspandemia on hidastanut monien tavoitteiden saavuttamista globaalisti.

Kuntaliitto katsoo, että kunnilla keskeinen rooli Agenda2030 SDG-tavoitteiden toteuttamisessa. Ilman kuntien panostusta tavoitteisiin ei päästä. SDG-tavoitteiden toteutumisen ratkaisee käytännön toteutus. Tästä syystä Kuntaliitto katsoo, että selonteossa ei ole riittäväällä tavalla huomioitu kuntien roolia ja toimintaedellytyksiä SDG-tavoitteiden toteuttamisessa. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että kuntien erityinen rooli ja toimintaedellytykset huomioidaan ja että kuntien tukemiseen SDG-tavoitteiden käytännön toteuttamisessa kiinnitetään huomiota ja kohdennetaan kehittämistoimenpiteitä ja resursseja.

SUOMEN KUNTALIITTO

Terhi Päivärinta
johtaja, hyvinvointi ja sivistys

Maria Salenius
erityisasiantuntija